

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om:

- ”Meddelande från kommissionen — Näringslivspolitikens utmaningar i den kunskapsbaserade ekonomin”, och
- ”Förslag till rådets beslut om ett flerårigt program för företag och företagsamhet, 2001–2005”

(2001/C 116/04)

Den 31 maj beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda meddelande.

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarar för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 8 november 2000. Föredragande var Henri Malosse, medföredragande var Mario Sepi.

Vid sin 377:e plenarsession den 29–30 november 2000 (sammanträdet den 29 november) antog Ekonomiska och sociala kommittén enhälligt följande yttrande.

1. Bakgrunden till förslagen

1.1. Kommissionen har för rådet, parlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén lagt fram ett övergripande meddelande som kompletterar det fleråriga programmet för näringslivspolitik (vilket följer på de tidigare programmen för små och medelstora företag).

1.2. Dokumentet sammanfaller tidsmässigt med flera viktiga händelser.

1.2.1. Under sitt extra möte i Lissabon den 23–24 mars 2000 satte Europeiska rådet upp som mål för EU att bli ”världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi”. I slutsatserna från toppmötet sägs åtskilligt om den betydelse företagen, framför allt småföretagen, har för att uppnå detta mål.

1.2.2. Den europeiska stadga för småföretagen som antogs vid toppmötet i Feira i juni 2000 innebär att stats- och regeringscheferna gör ett betydande åtagande att främja näringspolitik i den kunskapsbaserade ekonomin. I synnerhet föreskriver denna stadga ”effektiva indikatorer för att utvärdera framsteg i tiden”, vilket kommittén efterlyste i sitt initiativyttrande⁽¹⁾.

1.3. Det är därför viktigt att undersöka hur väl kommissionens initiativ överensstämmer med slutsatserna från toppmötet i Lissabon och den europeiska stadgan för småföretagen. Överensstämmelse bör krävas både för prioriteringen av åtgärder och valet av metoder. Europeiska rådet i Lissabon förespråkade en ny metod för gemenskapens åtgärder som går ut på att offentlig nationell politik samordnas snarare än att gemenskapsinitiativ kompletterar nationella åtgärder.

1.4. Näringspolitik kan inte längre betraktas endast som en ekonomisk drivkraft. Företagsamheten och företagens sociala och integrerande roll har fått erkännande som grundläggande samhällsvärden. Nu när allmänhetens inflytande betonas, individens rättigheter och friheter förs fram och det civila samhället har blivit ett viktigt begrepp, framstår företagen både som ekonomiska aktörer och som samhällsaktörer eftersom de utgör en av det civila samhällets organisationsformer. Det är detta både kulturella, sociala och ekonomiska perspektiv kommittén utgår från.

2. Analys av de strategiska valen

2.1. Alla de dokument som lagts fram grundar sig på sedan länge välkända och fastställda prioriteringar:

- Att främja företagande som en tillgång som kan utvecklas under hela livet, med kunden i centrum och med en bättre serviceanda.

⁽¹⁾ EGT C 204, 18.7.2000, s. 57.

- Att främja ett gynnsamt klimat där man tillgodoser de krav en hållbar utveckling ställer och där forskning, innovation och företagande kan blomstra.
- Att förbättra de små och medelstora företagens ekonomiska villkor.
- Att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft i den kunskapsbaserade ekonomin.
- Att se till att företagen erbjuds samordnade stödnätverk och stödtjänster.

2.2. Följande är viktigt för att befästa denna prioriteringsordning och komplettera den genom att eftersträva att det praktiska genomförandet sker så nära företagen som möjligt:

- Direkta hänvisningar till den stadga för småföretag som antogs vid toppmötet i Feira. I stadgan nämner stats- och regeringscheferna det fleråriga programmet som ett medel för att uppnå de överenskomna målen. I enlighet med stats- och regeringschefernas uttalande förespråkar kommittén en metod som i fråga om sysselsättning anknyter till Cardiffprocessen och Luxemburgprocessen, dvs. att man skall fastställa kvantifierbara mål, säkerställa genomförandet av EU:s och medlemsstaternas gemensamma åtgärder och uppmana kommissionen att varje år, i samband med toppmötet under våren, utvärdera de framsteg som gjorts.
- Man bör beakta vikten av att kontinuerligt förbättra uppföljningen av åtgärderna genom att företagen får rådgivning och genom att deras innovationspotential främjas under hela deras utveckling.
- Man bör noga bedöma vilken roll EU och framför allt kommissionen skall spela för varje enskild åtgärd, vilket ansvar som skall åvila medlemsstaterna och vilka uppgifter företagen och mellanhandsorganisationer för stöd och råd, som även bör förstärkas, skall åläggas direkt.

2.3. I meddelandet, i synnerhet i finansieringsöversikten, ägnar man stort utrymme åt den nya informationsteknikens företag (nystartade företag). Man skall inte förneka betydelsen av denna sektor med hög tillväxtpotential, men man bör betänka att den präglas av höga risker i kapitalhänseende och socialt hänseende, och att en strategi som är alltför inriktad på

en särskild sektor också innebär risker. Kommittén är övertygad om att det finns en stor sysselsättningspotential med kvalificerade och varaktiga jobb inte endast inom nyckelsektorer som informationsteknik utan även inom de traditionella sektorerna, om de har förmåga att dra nytta av den kunskapsbaserade ekonomin, använda den nya tekniken och åstadkomma innovationer.

3. Analys av prioriteringarna

En tydligare presentation av prioriteringarna för företagen skulle vara belysande. I detta sammanhang skulle man kunna framhålla följande mål:

3.1. En verklig administrativ förenkling som utgår direkt från företagens behov och inte från de egna administrationernas: Man skulle då kunna bidra till att uppnå målet "ingen byråkrati" för nya företagare genom att bra metoder främjas. Arbetet i ESK:s observationsgrupp för inre marknaden bör beaktas. Detta arbete lyfter fram de många hinder för framför allt små och medelstora företag som kvarstår på den inre marknaden. Det handlar om ett konkret mål som skulle motsvara kommissionens resurser och uppnås i samverkan med medlemsstaterna, och det skulle bestå i att förverkliga den inre marknaden och dess potential för småföretagen i enlighet med de mål som skall fastställas genom den europeiska stadgan. Kommissionen borde föregå med gott exempel, i synnerhet när det gäller tillgång till forsknings- och utvecklingsprogram med ansökningsförfaranden som nu betraktas som närmast obegripliga av företagen.

3.1.1. Förenklingsförfarandet får inte försämra lagstiftningens räckvidd för samhället och medborgarna, framför allt inte inom området för sociala frågor och miljöfrågor.

3.2. Förnyelse av den europeiska konkurrenspolitiken på så sätt att alla företag verkligen behandlas lika oavsett storlek: relationerna mellan underleverantörer och uppdragsgivare, motverkande av alltför sena betalningar, effektivare kontroll av koncentrationer och bättre utvärdering av följderna för konkurrensen, övervakning av riskerna för att det uppstår oligopol eller monopol inom framför allt turism och handel. I detta sammanhang är det viktigt att se till att det finns många olika företagstyper och att den enskilda firman överlever, eftersom den på ett ovärderligt sätt ger kvinnor och män möjlighet till framgång.

3.3. Främja lika möjligheter för alla europeiska företag genom att verka för ett mer gynnsamt klimat i hela EU, särskilt genom att skattemässigt uppmuntra till risktagande, investeringar och skapande av nya jobb: Konkursrätten bör exempelvis utformas på så vis att ett första misslyckande inte får definitiva följder, utan att man lätt kan gå vidare precis som i andra länder. EU måste vara en garant för att alla skattemässiga och rättsliga bestämmelser inom unionens gränser överensstämmer med varandra, och därvid satsa på de mest gynnsamma åtgärderna i fråga om investeringar och skapandet av arbetstillfällen, så att man kan undvika alltför stora snedvridningar länderna emellan.

3.4. Att kombinera insatser som gynnar startande och överlåtelse av företag, något som är avgörande för att sysselsättningens kvalitet och antalet yrkesverksamma i Europa skall öka: Detta mål återfinns bland de första prioriteringarna i den europeiska stadgan för småföretagen. Insatserna rör både de offentliga myndigheterna på alla nivåer, branschorganisationerna och ekonomiska sammanslutningar, banker och andra kapitalförvaltare, föreningar och den kooperativa sektorn etc. EU har här en mycket viktig roll att spela: kartlägga och förbättra de bästa offentliga metoderna som gynnar startande och överlåtelse av företag (så lite byråkrati som möjligt, anpassade skattebestämmelser, konkursrättsliga bestämmelser som möjliggör en andra chans, överlåtelse av företag), och omvänt, vilket den europeiska stadgan förespråkar, motverka "dåliga metoder" på området (dyr registrering, långa tidsfrister); bygga upp ett europeiskt nätverk med företagsgruppers initiativ för att stödja projektansvariga, gynna privata investerare (så kallade "business angels"); främja företagsamheten bland ungdomar med utgångspunkt i företagen, mellanleden, ungdomsorganisationerna och utbildningsväsendet; främja nya företag bland kvinnor, ungdomar och marginaliserade grupper med mera. Ett av syftena med initiativet skulle vara att göra dessa tjänster tillgängliga för alla projektansvariga i Europa och därmed öppna den europeiska marknaden.

3.5. Parallellt med ett europeiskt område för forskningsverksamhet bör man främja ett europeiskt område för innovation, som framför allt bör utnyttja den innovationspotential som finns hos små och medelstora företag (framför allt inom de traditionella sektorerna), och att garantera att dessa företag får ta del av kunskapen från olika kunskapscentra (universitet, forskningscentra eller andra företag, i första hand de största).

3.5.1. Kommittén har i sitt yttrande om kommissionens meddelande "Mot ett europeiskt område för forskningsverksamhet"⁽¹⁾ redan lagt fram tydliga rekommendationer rörande

denna problematik och hänvisar inte enbart till den avgörande betydelsen av grundforskning för framtida innovationer utan betonar även vikten av att kunskapen överförs mellan dessa kunskapscentra och företagen.

3.5.2. Det är väsentligt att främja samarbete mellan universiteten, forskarna och företagsvärlden. Ett bra samarbetsklimat med ömsesidigt förtroende är till stor del avhängigt av gynnsamma strukturförhållanden: nätverk för mellanleden, så kallade kuvöser som inrättas vid universiteten och som representanter för företagen medverkar i, mer direkt deltagande av företagen i fastställandet av och i överläggningarna om prioriteringar för forskningen osv.

3.5.3. Det är särskilt viktigt att främja rörligheten mellan å ena sidan företag och å andra sidan universitet och forskningscentra.

3.5.4. En av den europeiska forskningens svåraste uppgifter består i att se till att det samarbete mellan europeiska aktörer från olika länder som inleds genom gemenskapsprogram blir varaktigt. Kommittén förespråkar i detta sammanhang ett europeiskt initiativ som förenar offentligt och privat kapital, regioner, stater och EU för att stödja nya företag eller samriskprojekt som bildas genom europeiska forskningsprogram. Programmet JEV (Joint European Venture, som stöder sammanslutningar av små och medelstora europeiska företag) skulle exempelvis kunna vara lämpligt för ändamålet.

3.6. Främja anpassad undervisning och livslångt lärande: Allt oftare visar det sig att det saknas kvalificerad arbetskraft inom allt fler sektorer. Samordnade europeiska insatser som hänger samman med utvecklingen av rörligheten skulle kunna svara mot företagets framtida behov. Dessa insatser som rör både de offentliga myndigheterna, branschorganisationerna och de ekonomiska organisationerna samt själva företagen, skulle kunna ta sig olika former: förbättrad jämförelse av kunskaper och erfarenheter för att gynna rörligheten, införande av ett lärlingssystem på Europainivå, anpassning av de nuvarande programmen för tekniskt och finansiellt stöd till internationell rörlighet så att de uppfyller kraven på integrering i yrkeslivet av ungdomar på alla utbildningsnivåer, bättre samordning av studiekurser, utveckling av program för utbyte av bra metoder, främjande av språkinläring. Särskild tonvikt bör även i fortsättningen läggas på utbildning för att få kvinnor och representanter för minoritetsgrupper i alla åldrar att starta företag. Det är bevisat att en väsentlig del av de senaste årens tillväxt i USA beror på företagargandan inom dessa grupper.

(1) EGT C 204, 18.7.2000, s. 70.

Det fleråriga programmet borde därför bli tydligare i fråga om hur man skall främja företagsamhet och startande av företag, särskilt inom utbildningsväsendet, universitet och högskolor. Insatserna på detta område bör ske genom inrättande av samarbetsnät som knyter samman universitetsvärlden och företagsvärlden.

3.6.1. Frågan är i vilken utsträckning dessa utbildnings- och lärlingsåtgärder kan skötas av företagen själva, vilket visar hur nödvändigt det är att åtgärderna tas upp bland EU:s prioriteringar. De bör genomföras i förbindelse med de åtgärder som genomförs i medlemsstaterna för att omorganisera lärlingssystemen och uppfylla de krav rörligheten ställer.

3.7. Företagens inbördes samarbete och nätverk bör uppvärderas, eftersom de ger småföretagen unika möjligheter att klara av internationaliseringens och den tekniska utvecklingens nya utmaningar. De pilotprojekt som för närvarande finns inom unionen (INTERPRISE för möten mellan företag och JEV för stöd till företagssammanslutningar) har rönt stor framgång under de senaste åren. De bidrar också till att gynna samarbetet mellan europeiska små och medelstora företag, och är därmed en oomtvistlig faktor för integration och sammanhållning. Kommissionen erkänner åtgärdernas framgång och förtjänster i fråga om att tillgodose verkliga behov och i fråga om kostnadseffektivitet och europeiskt mervärde. Ändå föreslår kommissionen att man skall överge dessa åtgärder eftersom de berör alltför få företag. Att åtgärderna utnyttjas i otillräcklig utsträckning kan bero på problem med byråkrati, bristande kommunikation eller otillräcklig utveckling av dessa instrument. Borde man då inte snarare undersöka hur man med hjälp av branschorganisationerna och medlemsstaterna kan se till att fler nås av dem? EU har de bästa förutsättningarna för att inleda initiativ som kan främja ett klimat med strategiska allianser, samarbete och nätverk. ESK är på denna punkt angelägen om att god förvaltningssed iakttas. Om ett program ändras eller avbryts bör detta föregås av en diskussion med aktörerna, och information i tillräckligt god tid. Att vissa processer har avbrutits abrupt och utan förklaring (INTERPRISE och ECIP (European Community Investment Partners) på marknader i tredje land) har lett till negativa känslor och mindre förtroende för kommissionen.

3.7.1. När denna typ av initiativ genomförs måste man eftersträva förenkling, för i annat fall kommer de direkta berörda företagen att tappa intresset för förfarandena, hur relevanta och viktiga åtgärderna än är.

3.7.2. ESK anser även att tillväxt- och sysselsättningsinitiativet från toppmötet i Luxemburg skall få en tydligare plats i det fleråriga programmet, genom att det införlivas med programmet JEV och tillräckliga medel avsätts för de tre åtgärdsområdena. Programmet INTERPRISE bör omarbetas på ett sådant sätt att förvaltningen förbättras, till exempel genom att dess projekt blir mer omfattande och att programmet blir ett mellanting mellan INTERPRISE, som är effektivt men alltför begränsat, och Europapartnariat, som är mindre effektivt men synts mer. Kommittén rekommenderar följande:

- Att man förenklar och använder sig av branschorganisationerna på fältet i stället för att upphöra med åtgärder.
- Att man använder sig av referenspunkter (s.k. benchmarking) för att lyfta fram de bästa formerna för samarbete mellan företag ("kluster", samriskföretag, underleverantörskap), även samarbete mellan stora och små företag.

3.8. Stödja utvecklingen av nät med tjänster som vänder sig till företag och dem som kommer att starta företag, och som präglas av öppenhet, allmän tillgänglighet och kvalitet: Tjänsterna har visat sig fungera i medlemsstaterna och det vore lämpligt att verka för ett europeiskt nätverk med sådana tjänster. Kommittén beklagar att kommissionen inte säger något om de program som gör det möjligt för europeiska små och medelstora företag och deras företrädare att medverka i standardiseringsarbete (åtgärden Normapme). Denna åtgärd är viktig för att integrera småföretagen i den inre marknaden, vilket framhålls i den europeiska stadgan. ESK föreslår därför att åtgärden förlängs, men förvaltningen av den bör förenklas.

3.9. Man bör främja bra metoder på Europeanivå på området social och kulturell integrering av företag (integrering i den lokala miljön, fördjupad social dialog, jämställdhet mellan könen, integrering av minoriteter, finansiering av mikroföretag etc.).

3.10. Gemenskapsåtgärderna på det finansiella området bör koncentreras på samarbetet mellan företag, närkapital eller så kallade "business angels" som nyskapande metoder. I dag är det inte kapital som saknas, utan större förtroende mellan

investerare och ansvariga för projekt som innebär utveckling eller nyskapande. Sådant förtroende måste uppmuntras genom att det blir lättare att införa nyskapande åtgärder som knyter samman den ekonomiska sektorn och banksektorn, genom utveckling av finansieringslösningar och främjande av ömsesidiga garantifonder med utgångspunkt i strukturfonderna. Sammantaget borde detta leda till en situation där de små och medelstora företagen får tillgång till kapital och kan utveckla ett nytt angreppssätt och nya uppföljningssystem för att minska riskerna för företagen.

3.11. I detta sammanhang är en "startkapitalsåtgärd" för att finansiera uppföljningen att föredra framför anslag från gemenskapsbudgeten, vilket vore svårt att argumentera för i dag. Vissa av kommissionens förslag verkar för övrigt alltför inriktade på de så kallade high tech-sektorerna, med tanke på att det är den kunskapsbaserade ekonomins möte med de mest traditionella sektorerna som kan anses ge bäst utsikter till kvalificerade och varaktiga jobb.

4. Val av verksamhetsmetoder

Det är på detta område som ESK önskar att de väsentligaste ändringarna görs i kommissionens förslag. Förslagen måste preciseras och kompletteras. ESK anser att det fleråriga programmet — i en situation där Europa saknar företagarganda och med tanke på impulserna från regerings- och statscheferna vid toppmötena i Lissabon och Feira — med utgångspunkt från politiska mål i stadgan bör vara ett incitament för ett europeiskt område för företagarganda och kunskap. Enligt ESK bör följande preciseringar och förbättringar föras in i programmet:

4.1. I programmet bör man explicit hänvisa till den europeiska stadgan för småföretag med metoder för dess genomförande. På basis av stats- och regeringschefernas deklaration vid toppmötet i Feira rekommenderar ESK ytterligare att kommissionen utgående från åtgärder för utbyte av god praxis (BEST) utarbetar rekommendationer med mätbara målsättningar för ett begränsat antal prioriterade frågor. Det är viktigt att BEST-förfarandet på detta sätt blir ett reellt incitament med

mål att utesluta dålig praxis och att anta god världsomfattande praxis. Varje part skall i förfarandets fyra etapper ha en klart avgränsad roll:

- Företag samt aktörer inom näringsliv och samhälle skall delta i utarbetandet av analyser som skall ligga till grund för målsättningarna.
- Kommissionen skall fastställa god och dålig praxis och utarbeta målsättningarna i samarbete med medlemsstaterna.
- Medlemsstaterna skall tillsammans med företag samt näringsliv- och samhällsorganisationer upprätta program för att nå de uppställda målen.
- Slutligen skall kommissionen med stöd av näringsliv- och samhällsorganisationer utvärdera uppnådda resultat.

4.2. Man bör bättre definiera den roll som kommissionens GD Näringsliv skall spela som garant för företagarganda och kunskapssamhället i förhållande till gemenskapens övriga verksamhetslinjer. En av detta generaldirektorats viktigaste uppgifter skall vara att analysera återverkningar av alla nya rättsliga eller operativa initiativ i unionen i syfte att kunna utvärdera deras inverkan på uppkomsten av ett europeiskt område för företagsamhet och kunskap. I sitt yttrande om förenklade bestämmelser på inre marknaden⁽¹⁾ rekommenderar ESK att konsekvensanalysen från och med nu bör göras "under förhållanden som till fullo garanterar oberoende och hög kvalitet. Den bör omfatta en systematisk undersökning av eventuella alternativ till lagstiftning (avtal, självreglering, samreglering) och en grundlig utvärdering av förenklingseffekterna. Analysen bör även offentliggöras." Detta kan inte garanteras om inte företag samt ekonomiska och sociala organisationer deltar fullt ut. I fall kommissionen inte klarar av att effektivt sköta dessa åligganden, påminner ESK om ett förslag till alternativ som kommittén redan tidigare fört fram, nämligen att man utreder möjligheten till en ombudsman för småföretag enligt modell från Förenta staterna. Denna ombudsmans ställning skall vara fullständigt oberoende.

4.3. Det behövs även preciseringar gällande rum, instrument och principer för samordning som gör det möjligt att integrera näringspolitiken i övrig gemenskapspolitik: inre

⁽¹⁾ EGT C 14 16.1.2001, s. 1.

marknaden, FoU, ekonomisk och social sammanhållning, miljöfrågor och konsumentskydd. När det gäller samordning med andra program vore det ändamålsenligt att närmare fastställa vilka de primära samordningsförfarandena är, särskilt i fråga om program för FoU, strukturåtgärder och gränsöverskridande samarbete samt utbildning och rörlighet. Inget instrument kan på ett allomfattande sätt ingripa i ett företags strategi. Det finns sektors- och ämnesvisa instrument. Följaktligen skulle det fleråriga programmet trots sina blygsamma budgetmedel kunna användas som incitament för att underlätta att särskilt småföretag får tillträde till exempelvis ramprogrammet för FoU, Interreg, ERUF och Leonardo.

4.4. ESK föreslår ett mer direkt stöd till närservice på EU:s hela område som erbjuder ett komplett urval tjänster "i alla utvecklingskedan" till ett rimligt pris och lätt tillgängligt. Därför är det motiverat att förstärka nätverket av Euro-Info-Center (EIC) som ett frö till ett framtida europeiskt nätverk för tjänster till företag. Nätverket Euro-Info-Centres skall även tillåta kommissionen att upprätthålla kontakten med gräsrotsnivån och hålla sig à jour med företagens förväntningar.

4.4.1. Kommittén begär för övrigt att åtgärder för stöd till strukturer för uppföljning av och rådgivning till företag skall vidtas.

4.5. För varje föreslagna åtgärd behövs det en klar referensram med ett mervärde på gemenskapsnivå. ESK anser det vara rationellt att strukturera åtgärderna kring de politiska målsättningarna från toppmötena i Lissabon och Feira (företagsamhet, internationalisering, kunskapssamhället osv.) och snarare ställa upp ramar för arbetet tillsammans med medlemsstaterna och branschorganisationerna. På så sätt kunde beslut fattas om pilotprojekt på EU-nivå, om bildande av nätverk på EU-nivå samt om vilka initiativ man kan och bör anförtro medlemsstaterna och den lokala nivån. Detta förfarande skulle möjliggöra granskning av kommissionens operativa val, vilka enligt ESK inte till alla delar verkar tillräckligt genomtänkta. På detta sätt kunde åtgärder som syftar till bildande av europeiska nätverk prioriteras och strukturella åtgärder — särskilt i den finansiella sektorn — kunde med fördel tilldelas de nationella och lokala myndigheterna samt branschorganisationer och enskilda aktörer.

4.6. Kommunikationsverksamheten bör kompletteras eftersom den är vag och obestämd. Detta skall ske genom en

detaljerad åtgärdsplan som årligen ses över och kompletteras. Denna åtgärdsplan skulle särskilt fastställa de konkreta åtgärder som skall vidtas, instrumenten för att genomföra dem (nationella eller gemenskapsinstrument) och målgruppen.

4.7. Det bör fastställas indikatorer som presenteras för företagare i form av en resultattavla som är åskådlig och lättbegriplig. Av resultattavlan skall framgå de operativa och lagstiftningsmässiga åtgärder som skall genomföras på varje nivå — särskilt på nationell nivå och EU-nivå. På så sätt kan resultattavlan tjäna som ett uppföljningsinstrument för den europeiska stadgan för småföretag och för årsrapporten, vilket ESK föreslog i sitt yttrande på eget initiativ, antaget den 24 maj 2000⁽¹⁾, och vilket även toppmötet i Feira slagit fast. Denna resultattavla skall årligen läggas fram för Europaparlamentet och ESK. Synpunkterna och förslagen kommer därmed att fungera som en uppdatering av åtgärdsplanen.

4.8. Programmet skall anpassas till den socioekonomiska verkligheten i kandidatländerna, där företagandets står i konflikt med ett förflutet med centralmaktssystem och med företeelser som kan jämföras med korruption.

5. Att höra aktörer inom närings- och samhällsliv och låta dem delta

5.1. En viktig förutsättning för att lyckas är att aktörerna inom närings- och samhällsliv deltar direkt i fastställandet av prioriteringar, projektuppföljning och genomförande av projekt. EU:s upprepade men misslyckade försök att förenkla förvaltningen pekar tydligt på detta. Att främja företagsamhet på EU-nivå förutsätter även att berörda parter deltar effektivt och kontinuerligt. De europeiska intresseorganisationerna inom närings- och samhällsliv kan ges betydande ansvar när det gäller att genomföra åtgärderna (information, utbildning osv.) och i allt högre grad i fråga om utvecklingen av självreglering. Det är ganska häpnadsväckande att märka att rådet i sitt förslag till beslut planerar att inrätta en förvaltningskommitté där endast företrädare för medlemsstaterna, dvs. förvaltningen, skulle ingå. ESK anser dessutom att den planerade uppföljningsrapporten skall utarbetas årligen och remitteras till ESK för yttrande.

⁽¹⁾ EGT C 204, 18.7.2000, s. 57.

5.2. Samrådet med intressegrupper inom närings- och samhällsliv kan i första hand ske inom ESK. Det vore även förnuftigt om kommissionen systematiskt och regelbundet sammankallade de viktigaste behöriga organisationerna inom europeiskt närings- och samhällsliv till en "företagspolitisk grupp", vars sammansättning kan variera med de frågor som skall behandlas samtidigt som man tar hänsyn till deras medlemmars nuvarande ekonomiska och sociala inflytande. Det är viktigt att sammansättningen av denna grupp väl återspeglar företagsvärlden med alla dess aktörer, inklusive de fackliga organisationerna, och att även andra aktörer från t.ex. vetenskapsvärlden och utbildningssektorn medverkar.

6. Rekommendationer

6.1. ESK beaktar särskilt följande:

- Ordförandeskapets slutsatser vid toppmötet i Lissabon.
- ESK:s yttrande på eget initiativ om den europeiska stadgan för småföretag.
- Ordförandeskapets slutsatser vid toppmötet i Feira samt den europeiska stadgan för småföretag vilken godkändes av stats- och regeringscheferna.
- Resultaten av en hearing för företagsledare och branschorganisationer som anordnades i Metz den 5 oktober 2000 vid Chambre de Commerce et d'Industrie de la Moselle.

6.2. ESK kräver en förstärkt EU-politik för att gynna företagargandan. Kommittén samtycker till kommissionens förslag under förutsättning att det innebär mer precisa åtgärder och en detaljerad åtgärdsplan som skall ses över årligen. ESK anser allmänt sett att kommissionens förslag behöver kompletteras och revideras kraftigt på ett antal punkter.

6.3. Kommissionen planerar inte att vidta några konkreta åtgärder för att höra de ekonomiska och sociala intresseorganisationerna. ESK kräver att EU:s näringspolitik kontinuerligt och intensivt blir föremål för samråd med berörda aktörer inom närings- och samhällsliv genom de organisationer som företräder dem. Detta skall ske i beredningsskedet samt vid genomförandet, vid uppföljningen och utvärderingen av åtgärderna.

6.4. ESK begär att rådet godkänner programmet med en uttrycklig hänvisning till stadgan från Feira. Kommittén hoppas att kommissionen i enlighet med förebilden från Luxemburg- och Cardiffprocesserna, som nämndes av stats- och regeringscheferna i Feira, utarbetar konkreta och mätbara målsättningar och utvärderar resultaten av EU:s gemensamma program (särskilt de fleråriga programmen) som uppnåtts genom gemensamma åtgärder från medlemsstaterna och berörda aktörer.

6.5. Kommittén önskar medverka i den regelbundna uppföljningen av programmet vilket är en avgörande aspekt för genomförandet av den europeiska stadgan. I detta hänseende bör en resultattavla varje år skickas till kommittén liksom Europaparlamentet och rådet.

6.6. ESK föreslår att programmet inriktas på fem prioriterade målsättningar:

- Att den skattemässiga och rättsliga miljön i högre grad gynnar risktagande och bidrar till flera arbetstillfällen, t.ex. på området för konkursrätt.
- Att en verklig förenkling av lagstiftningen genomförs utan att räckvidden försämras med särskild hänsyn till formaliteterna kring grundandet av företag.
- Att utbildning, kunskapsöverföring och ett livslångt lärande prioriteras både för företagsledare och anställda.
- Att det inrättas ett europeiskt område för innovation med bestämmelser som främjar samarbete mellan företag och forskares kontakter med företag.
- Att de sammanlänkande nätverken för närservice förstärks i syfte att ge företagen stöd och råd av god kvalitet under hela deras utveckling.

6.7. Åtgärderna för utbyte av god praxis skall vara strukturerade så att de ger konkreta resultat och garanterar ett mervärde ur gemenskapssynvinkel. Åtgärderna skall grunda sig på sakkunskap och erfarenheter från organisationer som företräder närings- och samhällslivet samt från andra berörda sektorer som vetenskaps- och utbildningsvärlden.

6.8. ESK önskar att kommissionens GD Näringsliv skall fungera som talesman inför gemenskapens olika politiska områden. Kommittén understryker att en systematisk analys av återverkningarna kan vara synnerligen viktig vid alla nya EU-initiativ, under förutsättning att denna analys utförs objektivt och i en strävan efter förenkling samt att den offentliggörs.

6.9. ESK kräver att alla företag oberoende av bransch integreras i åtgärder riktade mot kunskapssamhället. Kommissionen borde se över vissa synpunkter i sitt meddelande i syfte att kunna förbättra åtgärdernas målinriktning och särskilt inrikta dem på små och medelstora företag som har utnyttjad innovations- och utvecklingsförmåga.

6.10. I stället för att dela upp det fleråriga programmet i flera mindre åtgärder borde det utnyttjas som incitament för

att underlätta tillträdet till program som berör utbildning, internationalisering, forskning och innovation.

6.11. ESK rekommenderar att initiativet "tillväxt och sysselsättning" integreras i programmet i syfte att garantera fortsatta åtgärder med stort europeiskt mervärde, såsom Joint European Venture. I detta hänseende beklagar kommittén att kommissionen bryskt och utan förvarning avbrutit vissa program. Kommittén stöder även Europaparlamentets ståndpunkt till förmån för en ökad budget, under förutsättning att anslagen riktas till noga utvalda åtgärder och att de svarar mot aktörernas behov.

Bryssel den 29 november 2000.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Göke FRERICHS

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring för tjugonde gången av rådets direktiv 76/769/EEG beträffande begränsning av användning och utsläppande på marknaden av vissa farliga ämnen och preparat (klorparaffiner med kort kolkedja)"

(2001/C 116/05)

Den 20 juli 2000 beslutade rådet att i enlighet med artikel 95 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda förslag.

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 8 november 2000. Föredragande var Bo Green.

Vid sin 377:e plenarsession den 29–30 november 2000 (sammanträdet den 29 november) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 102 röster för och 1 nedlagd röst.

1. Inledning

1.1. Detta förslag från kommissionen om användning och utsläppande på marknaden av klorparaffiner med kort kolkedja (short chain chlorinated paraffins, SCCP) gäller skyddet av vattenmiljön. Syftet med förslaget är att skydda miljön genom att förbjuda användning av klorparaffiner med kort kolkedja i vätskor för metallbearbetning och ämnen för läderbehandling där utsläppsriskerna är mycket höga, i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 793/93 om bedömning och kontroll av risker med existerande ämnen⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 84, 5.4.1993, s. 1.

1.2. Förslaget betonar också hur viktigt det är att harmonisera den inre marknaden. Eftersom några medlemsstater redan har lagstiftat om begränsningar av användning och utsläppande på marknaden av klorparaffiner med kort kolkedja, är det i högsta grad nödvändigt att få till stånd en samordnad, gemensam strategi för att fatta beslut om EU-lagstiftning som garanterar en harmonisering som också skall gälla kandidatländerna. Kommissionen föreslår att harmoniseringsåtgärder införs inom ramen för direktiv 76/769/EEG om begränsning av användning av vissa farliga ämnen och preparat (beredningar). Den tjugonde ändringen av det direktivet innebär att SCCP kommer att förbjudas inom två användningsområden, metallbearbetning och läderbehandling. Åtgärder för att minska riskerna inom andra tillämpningsområden för SCCP,